GAVUCHEB

Lumír Hladík, Matyáš Chochola

Teleprezence benzínového mága digitálního věku a jeho kuny se zelenohnědým hávem pod chrámem nebes v době pozdního luní

GAVU Cheb, Malá galerie
22. 1. – 15. 3. 2015
Kurátor: Jan Kratochvil

Barvy.

Totalitní Československo v konstantním pohupování na jemných vlnkách gradientu šedé.
Prales, nákupní centrum, oceán, Costa Rica, Mnichov, zlaté doly v Ontariu, galerie v Chelsea, skládka s indiánem prodávajícím medvědí lebky, prostory nekontrolovaných barevných explozí od mamonu uzurpování pozornosti propagační politikou tržního světa až po hýřivou variaci nepravděpodobností na křídlech prolétajícího ptáka.
Když sledujete černobílou fotografickou, zřídka filmovou, dokumentaci akcí slavných jmen českého akčního umění konce 70. let, Kovandy, Štembery, Milera nebo Hladíka, plyne z nich jistá formální stabilita s náznakem nepatřičného chaosu. Fotky Jirky Kovandy s otevřeným náručím vůči proudu procházejících na Václavském náměstí, Štembery měřícího schody, Lumírova pohledu přes zrcadlo na Baltské moře nebo jeho dvacetiminutové stání před zavřenými anonymními dveřmi. Na všech je dvoubarevnost snímku narušena jistými skrze ně procházejícími barevnými odlesky.
Skutečnost normalizovaného Československa 70. let je v mých osmadvaceti letech jen ideovým modelem konstruovaným na základě různými kanály sdílené zkušenosti, nicméně obraz je to jasný a zneklidňující. Navzdory deklarované apolitičnosti podobných aktivit neformální skupiny českých akčních umělců plyne z jejich nenápadných, často záměrně neviditelných projevů onen odlesk od každodenní všednosti. Italský teoretik Franco Berardi přiznává, že je zatěžko definovat umění, nicméně jednoduchou pomůckou může být prosté konstatování o umělci jako člověku, který zkrátka vidí věci kolem sebe v drobné odchylce od zbytku společnosti. Právě tato odchylka uvozuje a vysvětluje barvu, kterou můžeme vidět na černobílých fotografiích akčních umělců normalizované doby. Zrnko jen zdánlivě řízeného chaosu v jinak pevných mantinelech.
Když dnes Lumír vezme v lese suchou větev, ováže jí fáčem a nastříká sprejem růžovou a stříbrnou barvou nebo vloží do jelení kůže kresbu kůry mrtvého stromu, je možné z prvního pohledu uvažovat v kontrastu k jeho tvorbě ze 70. let o jisté naddimenzované a zjednodušené post konceptuální teatrálnosti, hýřivosti a zkratkovitosti.
"Medvědí práce", jak jim říkám, vznikají v přirozené interakci s minimálně regulovanou přírodou kanadských národních parků. Lumír umístí v lese objekt v místě výskytu divoké zvěře a přenechá jej jak jejímu působení, tak i přirozené entropii. Objekt bývá sestaven z pečlivě zvolených a promísených artefaktů různých kontextů. Po určitém čase Lumír objekt z lesa odnese a doplní jej dalšími elementy.
Jak je toto tříbení časů a kolem něj probíhající proces daleko od akčního umění, kterému se Lumír věnoval tenkrát v Československu. Třeba od vzniku geometrické mapy jednotlivých prvků pole s jednotnou mírou 10 m, kterou vytvořil společně s Kovandou?

Hmoty.

Žijeme prý v době takzvané "nové materiality", tedy alespoň svět umění se na ní již nějaký čas pohupuje. Kategorizace aktuálního

je vždy problematická. Možná, že s odstupem času se budeme na tyto tendence návratu k hmotě, razantně propojené s fenoménem "post-internetu", dívat střízlivěji. Dnes ani nevíme, co vlastně tyhle pojmy znamenají, jen je donekonečna opakujeme, vydáváme o nich sbírky esejů a pořádáme konference, abychom se po jejich přečtení nebo na jejich konci dobrali opět vstupní otázky po základním smyslu. Jsme zkrátka dobrovolně znesvobodněni naším sklonem věci definovat a kategorizovat, v klecích vlastních pojmů, jejichž obsah je příliš nestálý na to, aby mu mohla jakákoli definice stačit.
Hledání věčnosti a spirituality nové doby je staré téma. Pro každou generaci však znovu v rovině redefinování nezbytné. Matyáš čte Franzenovu Zlatou ratolest, přemýšlí o cyklickém čase a animismu. Jako to dělaly i generace před ním znovu a znovu. Znehodnocuje ale opakování jakoukoli aktuální snahu?
Matyáš je typický post-internetový umělec.
Já už mám těch postinternetů dost, ovšem říká. Postinternety... benátský štuk, umělý mramor, zlatá palma a rozostřené televizní přijímání pravda odpudivé ve svých tvarech a hlucích, navíc na pozadí tribálního tance.
Co tedy říkají všechny ty texty o aktuálním směru tvorby? Že post-internet není něco po konci internetu, ale po jeho začátku, a co víc, po jeho rozšíření. Žijeme zkrátka se specifickou každodenní zkušeností mailů v telefonu, facebooků, twitterů a instahamburgerů s dvojitou limetkovou majonézou, samozřejmě domácí. Naše percepce je radikálně změněná přehršlí informací a jejich nezkrotitelných toků.
To ovšem nijak nevysvětluje ten umělý mramor, opalizující reflexní plochy, ametystovou drůzu s peřím, ani čárance na dibondu.
Matyáš je typický post-internetový umělec a jako takový samozřejmě odmítá kategorii post-internetu. Měli bychom všichni. Měli bychom počkat.
Matyáš stejně jako nikdo jiný není post-internetový umělec.
Post-internet není. Je jen Matyáš.

Časy.

Zrovna se dole probírá Kovanda, co tenkrát, co dnes. Velké téma. Kovanda se od svých jemných akcí dostal k nenápadným instalacím, které všichni milujeme a lidi zvenčí při pohledu na ně opakují věčnou ignorantskou otázku: a tohle je umění? A tak se jim třeba řekne v krátkozrakosti, že ten pán stojí na špičce nějakého bankovního seznamu nejlepších žijících českých umělců a lidé zase kroutí hlavami a klepou jimi o stěnu.
Našli jsme větve, ale pozor aby to nebylo moc přírodní, našli jsme polystyren, ale pozor ať to není moc polystyrenový. Růžová a stříbrná, co má rád Lumír, všechno ostatní, co má rád Matyáš. Komplexní alchymistická instrukce, jak učinit něco něčím, co není příliš jiným, a obráceně. Komponujeme s precizní přezíravou chaotičností. Tři dny v lesích daly vznik nových dílům, na která bychom jinak dlouho čekali. Společně s mixem z Prahy a Toronta. Hle, výstava v Chebu.

Jan Kratochvil

Lumír Hladík patřil koncem 70. let k úzkému okruhu českého akčního umění a body artu, spolu s Petrem Štemberou, Janem Mlčochem, Karlem Milerem nebo Jiřím Kovandou, k němuž měl nejblíž. Od roku 1981 žije v kanadském Torontu, kde se dlouho věnoval jiným zájmům, až se zhruba po dvaceti letech rozhodl vrátit k umělecké dráze. Jeho tvorbu připomněla v roce 2011 monografie Pavlíny Morganové vydaná Galerií SVIT.

Matyáš Chochola letos dokončil svá studia v ateliéru Vladimíra Skrepla a právě Jiřího Kovandy na AVU v Praze. Patří k nejvýraznějším mladým umělcům, což ocenila i porota Zlínského salonu mladých Cenou Václava Chada (2012).

Lumír Hladík, Matyáš Chochola
Malá galerie , 22. 1. 2015 – 22. 3. 2015
Kurátor: Jan Kratochvil
Vernisáž 21. ledna 2015 v 17.00
Otevírací doba: út – ne, 10.00 – 17.00

Souběžné výstavy
Stanislav Diviš, Zbytky
Velká galerie, 21. 1. – 22. 3. 2015

Informel a jeho přesahy
Výstava z depozitáře, 21. 1. – 29. 3. 2015

Tereza Říčanová
Museum Café, 9. 10. – 29. 3. 2015

Galerie výtvarného umění v Chebu
příspěvková organizace Karlovarského kraje
náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 16, 350 02 Cheb
T: +420 354 422 450, F: +420 354 422 163
info@gavu.cz, www.gavu.cz

Výstavní program GAVU Cheb je podpořen z grantového programu MK ČR.

V roce 2015 vydala Galerie výtvarného umění v Chebu. Text Jan Kratochvil, grafika Anna Divišová, tisk Dragon Press, s. r. o., náklad 600 ks.